

Спеціалізованій вченій раді Д 26.861.03
Державного університету телекомунікацій

ВІДГУК

**опонента доктора економічних наук, професора
Жадька Костянтина Степановича на дисертаційну роботу Капелюшною Тетяни
Вікторівни “Управління безпекою підприємств: теорія та методологія”, подану
на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю
08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)**

**Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок з науковими
програмами, планами, темами**

Умови функціонування підприємств характеризуються динамічністю та нестабільністю через: зростання глобальних проблем людства, що призводить до зростання економічної нестабільності, і, як наслідок банкрутства підприємств; стрімкі технологічні зміни, що вимагають бізнес швидко реагувати, впроваджуючи новітні технології у виробництво товарів та надання послуг для забезпечення їх конкурентоспроможності та розвитку; регуляторними змінами, що відбуваються з причин євроінтеграції та посилення міждержавних партнерських зв'язків України для вирішення безпекових питань; загострення геополітичних конфліктів, як наслідок – нестабільність взаємовідносин, перебудова ланцюгів постачання на міжнародних ринках. Більшість означених проблем важкопрогнозовані, відзначаються складністю через екзогенність впливу та неспроможність господарюючих суб'єктів впливати на них. Проте, доцільно враховувати ризики та виклики, перед якими постають підприємства, для їх убезпечення від втрати економічних вигід за умов непередбачуваності умов функціонування. Вчасно розроблені превентивні заходи або ж реакція на наявні деструктивні зміни мінімізує наслідки ризиків, що забезпечує безперервність роботи підприємств.

Актуальність дослідження проблематики забезпечення безпеки та управління нею набуває ваги у контексті невизначеності майбутнього через події, що розгортаються в країні. Управління безпекою підприємств у зазначених умовах є нагальним питанням до вирішення для забезпечення стійкості функціонування підприємств та їх здатності адаптуватися до викликів.

Вхідний № 769
«23» 08 2024 р.

З теоретичної і практичної точки зору робота Капелюшної Тетяни Вікторівни є суттєвим доробком за заявленою темою, виходячи з огляду на її безпосередній зв'язок із основними напрямками наукових досліджень Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій: “Кадрові технології в управлінні інформаційною безпекою підприємства” (№ держ. реєстрації 0222U005067), “Інноваційні засади розвитку телекомунікаційних підприємств” (№ держ. реєстрації 0120U100021), “Конкурентна розвідка як складова забезпечення інформаційної безпеки підприємства” (№ держ. реєстрації 01181U00058), “Запобігання і протидія методам соціальної інженерії у забезпеченні інформаційної безпеки підприємства” (№ держ. реєстрації 0123U100743), де особисто автором: обґрунтовано теоретико-методологічну концепцію управління безпекою підприємств; апробовано запропоновану модель управління безпекою підприємств; рекомендовано дотримуватися засад сталого розвитку при модернізації та відновленні інфраструктури підприємств, що постачають послуги електронних комунікацій.

Узагальнюючи вищесказане, можна зробити висновок, що опонована дисертаційна робота вирішує проблемні питання, які є досить актуальними для економіки та управління підприємствами, має тісний зв'язок з науковими програмами, темами.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, сформульованих у дисертації

Сформульовані в дисертації теоретико-методологічні положення та практичні рекомендації є достатньо обґрунтованими, містять елементи наукової новизни. Капелюшною Т.В. у дисертаційній роботі визначено мету, для досягнення якої поставлено і вирішено комплекс завдань, пов'язаних з обґрунтуванням теоретичного і методологічного апарату щодо управління безпекою підприємств за умов невизначеності.

Новизна дисертаційної роботи Капелюшної Т.В. полягає в тому, що в роботі вирішено важливу наукову проблему розробки і удосконалення теоретико-методологічних підходів та практичних рекомендацій щодо управління безпекою підприємств, зважаючи на безпекову ситуацію, що склалася в країні. Отримані

результати свідчать про їх наукову новизну, практичне значення та наявність предмету публічного захисту.

Одержані наукові положення, висновки та рекомендації побудовані на фундаментальних теоретичних розробках вітчизняних та зарубіжних фахівців у сфері управління безпекою підприємств, а також використанні значного масиву статистичної інформації, звітних матеріалів підприємств та належній апробації результатів дисертаційної роботи.

Під час дослідження було використано загальнонаукові і спеціальні підходи та методи, зокрема: логічного, історичного та морфологічного аналізу компаративного аналізу; структурно-функціонального аналізу; аналізу та синтезу; наукової абстракції; методи узагальнення, формалізації, групування, систематизації; економіко-математичний та статистичний методи (ряди динаміки, аналіз даних, прогнозування); індукції, дедукції, наукової абстракції; матричний метод SPOD, аналіз VUCA, BANI; метод ентропії; графічний метод.

Крім того, повноту та практичну значущість, одержаних у дисертаційній роботі наукових положень та рекомендацій, підтверджує впровадження розробок у діяльність підприємств сфери електронних комунікацій, національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, які засвідчено довідками та актами про впровадження результатів роботи.

Вищенаведене надає підставу констатувати, що виконана робота є логічно завершеним економічним дослідженням, яке характеризується глибиною постановки завдань, науковою новизною їхнього вирішення, обґрунтованістю висновків і рекомендацій, взаємозв'язком методологічних і прикладних питань, що підтверджує достовірність результатів дослідження.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи

У дисертації Капелюшною Т.В. обґрунтовано низку наукових положень, висновків та рекомендацій, які у сукупності становлять новизну, наукову й практичну цінність дослідження. За оглядом основних аспектів дисертаційної роботи відповідно до логіки викладення матеріалу слід виділити такі положення наукової новизни.

Уперше науково обґрунтовано потребу у визначенні цільових безпекових орієнтирів (здатність до розвитку, стійкість, платоспроможність,

конкурентоспроможність, прибутковість і рентабельність, а також гармонізацію інтересів стейкхолдерів), які запропоновано за результатами дослідження сутності поняття “безпека підприємства” (табл. 1.1, с. 59) та визначення маркерів безпеки за існуючими теоріями фірм (рис. 1.5, с. 62), якими окреслюються цілі створення підприємств.

Відзначено взаємозв’язок ризиків, загроз і невизначеностей, їх вплив на функціонування підприємства та стан безпеки з акцентом посилення їх дії у точках перетину, які автором запропоновано визначати як: ризик – репелерна точка (нестійкість у межах допустимих критеріальних значень), загроза – біфуркаційна точка (неоднозначність, нестійкість, значні відхилення від критеріальних значень) (рис. 3.4., с. 159), що дозволяє скоординувати управління зміщенням площини безпеки або її цілковитою трансформацією (переходом у новий стан) (рис. 3.5., с.161).

Заслужує уваги концептуально нове бачення управління безпекою підприємств, яке полягає у моделюванні управління безпекою підприємств сфери електронних комунікацій з визначенням безпекових відхилень у безпечно-небезпечній площині дотичності репелерних точок і біфуркаційних точок. Сильними сторонами у дисертації відзначаються: апробація запропонованої моделі на досліджуваних підприємствах; визначення стійкості підприємства за запропонованими у роботі цільовими результатами безпеки (рис. 4.21, с. 286; рис. 4.22, с. 286; рис. 4.23, с. 287; рис. 4.24, с. 287; рис. 4.25, с. 288); обрання відповідного підходу до управління безпекою підприємства для досягнення цільових показників діяльності за станами безпеки (небезпеки) (рис. 4.43, с. 305).

Значиться вагомістю запропонована науково-параметрична діагностика безпеки підприємства за умов невизначеності та динамічності, що ґрунтується на використанні підходу, яким враховується факт недостатнього обсягу інформації щодо оточення та майбутніх подій для планування діяльності підприємства. Розрахунок ентропії дозволяє кількісно виміряти невизначеність (рис. 5.11., с. 336), визначити вплив викликів (з урахуванням їх ймовірності) на прибуток підприємств (табл. 5.4, с. 338), що дозволяє упередити підприємства від деструктивного впливу виклику низької поінформованості щодо функціонування підприємств.

Автором обґрунтовано удосконалення методології управління безпекою підприємства (рис. 3.14, с. 206), що концептуально відрізняється від існуючих, спрямованістю щодо управління безпекою за цільовими результатами діяльності

підприємства (що визначаються метриками), а також зміною їх параметрів в залежності від впливу ризиків (репелерні точки) та загроз (біфуркаційні точки) на результати діяльності, що засвідчує таргетовану спрямованість управління безпекою підприємства.

Науково обґрунтований методичний підхід до екстраполяції процесу управління безпекою за умов невизначеності, що полягає у поінформованості щодо умов функціонування підприємства за використання VUCA та BANI-аналізу викликів підприємств (рис. 5.5, с. 328-331), який вирізняє його від існуючих підходів, інформативним забезпеченням щодо оточення та викликів задля стабільного функціонування підприємства й упередження від втрати прогнозованості процесу управління.

Розвинуто визначення характеристик безпечно-небезпечного функціонування підприємства, що, дозволило автору розмежувати ризики та загрози в запропонованому концепті цільових безпекових орієнтирів, й принципово вирізнити їх ознаки (рис. 1.9, с. 78). Ризику притаманні ймовірність: призупинення розвитку, втрата конкурентоспроможності, стійкості, платоспроможності, рентабельності та прибутковості, порушення інтересів стейкхолдерів. Загроза розглядається як реальна дія, з притаманними їй проявами: гальмування розвитку, втрата конкурентних переваг, порушення стійкості, зростання витрат, скорочення темпів приросту прибутку та рентабельності, а також дегармонізація інтересів стейкхолдерів.

Доповнено диференціацію безпекової площини управління підприємством за рівнями безпеки та небезпеки, відповідно до ймовірності виникнення ризиків і реальної дії загроз, як окремих елементів впливу на цільові безпекові орієнтири, що вирізняється від існуючих, визначенням станів за градацією діапазонів перебування у ризико-загрозливих зонах, що дозволило автору запропонувати модель оцінки безпеки – небезпеки підприємства (рис. 1.8, с. 75), й, відповідно, доповнити традиційні стани безпеки підприємства станами небезпеки в залежності від розташування підприємства на конкретній небезпечній ділянці за зональною градацією: передкризовий стан, кризовий стан, критичний стан (с. 75-76). Також запропонувати диференціацію станів безпеки за відхиленнями інтегрального індексу безпеки (табл. 4.35, с. 281), апробувати результати у практичній діяльності досліджуваних підприємств.

Обґрунтовано доцільність доповнення існуючих складових безпеки підприємства (фінансової, техніко-технологічної, виробничої, енергетичної, ринкової, інтелектуального капіталу, репутаційної, інформаційної, фізичної, політико-правової, екологічної, інвестиційно-інноваційної) – електронно-комунікаційною через: зміну законодавства, яким регулюються діяльність підприємств у сфері електронних комунікацій; посилення інформаційних та кібервикликів через діджиталізованість бізнес-процесів (рис. 1.13, с. 98).

Автором збагачено науково-онтологічний базис методології управління безпекою підприємства (рис. 3.2., с. 154), а саме формуванням теоретичного блоку, що містить цільові орієнтири підприємства, як вектор руху до прийняттого стану безпеки за умов виникнення ризиків та дії загроз у визначеному та невизначеному середовищі функціонування, на основі якого запропоновано композицію складових показників для оцінки безпеки у процесі управління (рис. 3.6, с. 163, с.164) із акцентом на практичний блок, в якому вирізняється практичною значущістю визначення метрик безпеки, які розраховано для досліджуваних українських підприємств-постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг (табл. 4.11, с. 257; табл. 4.15 с. 261, табл. 4.19, с. 265; табл. 4.23, с.268-269; табл. 4.26, с. 272-273).

За проведеним аналізом традиційних управлінських підходів, автором відмічено їх взаємну інтегрованість та зв'язок з об'єктом управління, що дозволило науково обґрунтувати їх адаптацію до зміни умов функціонування (рис. 3.9, с. 184) та сформувати концепцію траєкторії станів безпеки підприємства під впливом тривекторного синергетичного управління (рис. 3.10, с. 186): захист складових, що формують цільові результати підприємства; гармонізація інтересів стейкхолдерів; захист від небезпек (ризиків, загроз).

На часі осмислене конструктивне бачення значущості енергоефективних технологій, так, автором досліджено динаміку підключень споживачів послуг Інтернет за існуючих технологій (рис. 4.5, с. 236), що актуалізовано надзвичайними умовами функціонування підприємств-постачальників електронних комунікаційних послуг та інтеграцією національної енергосистеми з європейською мережею операторів системи передачі електроенергії.

Посилює практичну значущість роботи, проведений автором моніторинг безпекового стану українських підприємств сфери електронних комунікацій за запропонованою методикою розмежування ризиків і загроз з визначенням у

динаміці безпекових проблем ПрАТ “Київстар”, ПрАТ “ВФ Україна”, АТ “Укртелеком”, ПрАТ “Датагруп”, ТОВ “Лайфселл” та ідентифікацією безпекових площини (стану безпеки/ небезпеки підприємства) за цільовими безпековими орієнтирами (табл. 4.37, с. 302).

Викладені та обґрунтовані в дисертації нові теоретичні твердження, ідеї, положення та практичні рекомендації отримані дисертанткою на основі оригінального авторського підходу до проблеми комплексного дослідження теоретико-методологічних засад управління безпекою підприємств.

Теоретичне та практичне значення роботи, використання результатів дослідження

Наукова цінність результатів проведеного дослідження полягає в тому, що викладені теоретичні положення дозволяють сформувавши теоретико-методологічний підхід до вдосконалення управління безпекою підприємств, зважаючи на невизначені умови їх функціонування. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що запропоновані положення та підходи можуть бути використані для формування і реалізації підходів та стратегічних напрямів управління безпекою підприємств, цінність представляють запропоновані у роботі: цільові безпекові орієнтири, що дозволяють скеровувати управлінням осмислено та цілеспрямовано; ідентифікація стану безпеки підприємства; метрики безпеки підприємства; моделювання безпекової площини та ідентифікація станів безпеки та небезпеки підприємств; визначення викликів підприємства в невизначених умовах за вирахування ентропії; диференціації станів та підходів до управління безпекою за результатами аналізу метрик, моделювання стійкості функціонування підприємства.

Практична цінність отриманих результатів підтверджується довідками про їх впровадження в діяльність ІТ-підприємств, установ та організацій, а саме: у роботі Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (довідка № 06-4065/103 від 12.06.2024 р., довідка № 06-4169/103 від 17.06.2024 р.), основні науково-практичні розробки впроваджено в діяльність таких підприємств, як: ТОВ “ПРОКОМ” (довідка № 3345 від 05.06.2024 р.); ДП “Ес Енд ТІ Україна” (акт від 28.05.2024 р.); ТОВ “НВО “Інформаційні технології” (довідка № 259-24 від

15.05.2024 р.); ТОВ “Євростратос” (акт від 27.05.2024 р.); ТОВ “АМ “АРТ-ПРОЄКТ” (довідка № 57 від 18.05.2024 р.); ТОВ “ІТ Спеціаліст” (довідка № 965 від 28.05.2024 р.).

Теоретичні та практичні результати дослідження використовуються в навчальному процесі Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій під час викладання дисциплін: “Економічна безпека діяльності підприємства”, “Управління інформаційною безпекою банків”, “Організація проведення наукових досліджень”, для написання кваліфікаційних робіт (акт від 07.06.2024 р.).

Отже, теоретична та практична значущість наукових результатів підкріплена документально і відповідає вимогам МОН України до дисертаційних досліджень.

Повнота викладення положень дисертації у опублікованих працях

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації дисертаційної роботи достатньо повно висвітлені авторкою у публікаціях, загалом за результатами дослідження опубліковано 67 наукових праць загальним обсягом 24,8 друк. арк. (з них 13,8 друк. арк. належить особисто автору), а саме: дві колективні монографії обсягом 1,05 друк. арк. (з них 0,81 друк. арк. авторські), п'ять статей у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних, з яких одна Web of Science, чотири у Scopus, а також три статті у періодичних виданнях ЄС, двадцять одна стаття у наукових фахових виданнях України категорії “Б”, чотири статті в інших наукових періодичних виданнях обсягом 19,45 друк. арк. (з них 9,26 друк. арк. авторські), 32 публікації тез доповідей за матеріалами міжнародних наукових і науково-практичних конференцій, семінарів та вебінарів обсягом 4,3 друк. арк. (з них 3,73 друк. арк. авторські).

Наукові публікації відповідають чинним вимогам, достатньо повно розкривають зміст дисертаційного дослідження, його наукову новизну та результати, що виносяться на захист.

Основні положення та висновки дисертаційної роботи Капелюшної Т.В. протягом 2016-2024 рр. апробовано на 32 міжнародних науково-практичних конференціях. В опублікованих працях розкрито основні результати дослідження, наукову новизну, що дозволяє стверджувати про наукову обґрунтованість

висновків, пропозицій, представлених у дисертаційній роботі, а також їх практичну значущість.

Оформлення автореферату та дисертації відповідає чинним вимогам до дисертаційних робіт та досліджень такого рівня.

Оцінка ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації, мова дисертаційної роботи, відповідність встановленим вимогам.

Викладені у логічній послідовності та науково обґрунтовані матеріали дисертаційної роботи повністю відображають результати досліджень. Наукові положення дисертації сформульовано коректно, по кожному з них визначено науковий результат, ступінь новизни та практичне значення. Одержані результати достатньо обґрунтовано та аргументовано. Представлене дослідження має концептуальний і прикладний аспекти, що характерно для такого рівня наукової роботи. В рефераті з достатньою повнотою і в логічній послідовності відображено зміст дисертації, розкрито основні результати, ступінь новизни розробок, висновки та рекомендації роботи.

Структура і зміст реферату відповідають вимогам нормативних документів, зокрема Вимогам до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій, розроблених на підставі ДСТУ 3008-95 “Документи. Звіти у сфері науки і техніки”, Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації” зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р., а також Вимог до оформлення реферату дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій (Наказ № 005асп. від 16.06.2022р.).

Дисертацію викладено оригінальним авторським стилем, якому характерна науковість і змістовність. За обсягом і структурою робота відповідає вимогам, що ставляться до докторських дисертацій.

Дисертація виконана з дотриманням правил і норм академічної доброчесності. У дисертаційній роботі наявні посилання на джерела інформації щодо використаних цитат, тверджень, розробок, статистичних і звітних даних тощо. Посилання подані з дотриманням встановлених вимог, що дозволяє констатувати відсутність порушень академічної доброчесності у дисертаційній роботі..

Сформульовані у дисертаційній роботі мета, об'єкт та предмет дослідження відповідають темі дисертації. Поставлені у роботі завдання вирішено, що засвідчує досягнення поставленої мети.

Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Структура дисертації збалансована. За обсягом і оформленням відповідає вимогам, що висуваються до докторських дисертацій. Подана до захисту дисертаційна робота, основний текст якої розміщено на 365 сторінках, виконана державною мовою і подана у логічному зв'язку та послідовності.

Дослідження виконано у межах визначеної теми, мети та завдань. Тема дисертації та її зміст відповідають паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) і профілю спеціалізованої вченої ради Д 26.861.03 закладу вищої освіти Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій.

Стиль викладання матеріалів дослідження характеризуються логічністю, грамотністю, використанням фахової термінології.

Основні висновки та наукові здобутки кандидатської дисертації Капелюшною Т.В. “Механізм управління сталим розвитком промислових підприємств та підприємств сфери послуг”, захищеної за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), не використано в матеріалах дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

Оформлення автореферату та дисертації відповідає чинним вимогам до дисертаційних робіт та досліджень такого рівня.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Позитивно оцінюючи рівень наукових, методологічних і прикладних положень, обґрунтованість висновків і пропозицій, вважаю за потрібне звернути увагу на дискусійний характер окремих аспектів дослідження.

1. У роботі акцентується увага на еволюції технологічних підходів до виробництва, розглядаються технологічні , зв'язок станів безпеки із життєвими стадіями розвитку підприємств, представлено імплементацію їх у життєвий цикл розвитку підприємства. Відзначено вплив дестабілізуючих факторів та їх відображення на результатах діяльності, зонально розмежовано виклики, ризики та

загрози (рис. 2.6., с.133). Варто було б більш детально розглянути як саме змінюється та корелює результат безпеки від перебування підприємства на певній стадії життєвого циклу у контексті запропонованого автором цільового результату безпеки – розвитку.

2. У роботі досить ґрунтовно описано вагу стейкхолдерів у прийнятті рішень щодо функціонування та управління безпекою підприємства (ступінь значущості стейкхолдерів за типологією: гармонізація інтересів стейкхолдерів та підприємства (рис. 3.3, с. 157); влада, легітимність, терміновість (рис. 3.17, с. 209); визначення стейкхолдерів та гравців на ринку постачання електронних комунікаційних послуг (рис. 3.15, с. 207); проведений аналіз стейкхолдерів за рівнем зацікавленості (рис. 3.16, с. 208) запропоновані вертикалі екзо- та ендointересів стейкхолдерів підприємств (рис. 3.13, с. 201)). Попри вищезначений перелік щодо аналізу оточення та зацікавлених сторін, які приймають участь в управлінні підприємствами, недостатньо обґрунтованими залишаються питання щодо методів, за якими проведено оцінку узгодженості інтересів стейкхолдерів та підприємства, зокрема визначено пріоритетність інтересів стейкхолдерів щодо цільових результатів безпеки підприємства (рис 3.18, с. 210).

3. Робота значиться вагою запропонованого підходу до управління безпекою підприємства, зважаючи на ідентифіковану безпекову площину (рис. 4.37, с. 302) за результатами оцінки цільових безпекових орієнтирів (рис. 4.43, с. 305), проте аналіз стану та часток підприємств на ринку постачання електронних комунікаційних послуг, свідчить про домінування на ринку трьох постачальників послуг. Вказує на потребу виокремлення підприємств за долями на ринку з подальшою диференціацією підходів до управління безпекою в залежності від розмірів підприємств за попередньо визначеними відхиленнями метрик безпеки від нормативних значень для кожної групи постачальників, оскільки відхилення від нормативу метрик безпеки за інтересом зацікавлених сторін може суттєво відрізнитися для великих та малих за розміром суб'єктів підприємництва.

4. Досліджені виклики, перед якими постають підприємства сфери електронних комунікацій через невизначеність та низьку поінформованість щодо розгортання подій в Україні, й визначення їх ймовірностей (рис. 5.10, с. 335), вказують на потребу фізичного захисту інфраструктури, для забезпечення стійкого функціонування підприємств сфери електронних комунікацій. Засвідчує потребу інвестування в захист електронних комунікаційних мереж та обладнання, базових

станцій, оскільки найбільш вірогідною є реалізація виклику – руйнування та пошкодження інфраструктури підприємств-постачальників електронних комунікаційних послуг. Варто було б дослідити та спрогнозувати, як позначиться інвестування в захист інфраструктури на цільових результатах безпеки.

5. Одним із вагомих результатів дослідження є ідентифікація площини стану безпеки за ступенем досягнення цільових результатів безпеки (визначених метриками) й визначенням репелер та біфуркаційних точок за запропонованим автором алгоритмом оцінки станів безпеки-небезпеки підприємства (рис. 3.20, с. 215). Проте, підкреслило б вагу результатів дослідження оцінювання станів безпеки за традиційним та запропонованим автором підходом, що з практичної точки зору підсилює теоретико-практичну цінність запропонованого алгоритму.

6. Недостатньо переконливою є аргументація щодо сценаріїв розвитку підприємств по відношенню до умов їх функціонування. Запропоновані автором стратегічні напрями, (грунтуючись на проведеному VUCA та BANI аналізі викликів (с. 328-331), перед якими постали підприємства), переважно гіпотетичні, варто було б визначити їх кількісно, встановити кореляцію із цільовими результатами безпеки.

Загалом, зазначені зауваження не зменшують наукову та практичну цінність проведеного здобувачкою дослідження і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальний висновок по дисертації

Дисертаційна робота Капелюшної Тетяни Вікторівни на тему: “Управління безпекою підприємств: теорія та методологія” за змістом, рівнем теоретичної обґрунтованості та практичної спрямованості висновків та розробок відповідає чинним вимогам щодо рівня написання дисертаційних робіт, вона є самостійною, завершеною науковою працею, в якій авторкою обґрунтовано та винесено для захисту наукові положення, що підтверджують вирішення важливою науковою проблеми щодо управління безпекою підприємств за невизначених умов їх функціонування та наявність суттєвого особистого внеску до економічної науки і практики розвитку підприємств.

Робота виконана з дотриманням правил і норм академічної доброчесності. Зміст дисертації відповідає обраній темі дослідження. Дисертація відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

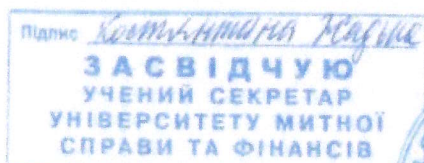
Робота оформлена згідно Вимог до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами і доповненнями, внесеними наказом МОН України від 31.05.2019 № 759). Проведене дослідження забезпечило досягнення поставленої мети та завдань, апробація та використання результатів дослідження підтвердили їх достовірність та обґрунтованість.

Відтак, дисертаційна робота на тему: “Управління безпекою підприємств: теорія та методологія” відповідає вимогам, передбаченим пунктами 7 і 9 “Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, а її автор, Капелюшна Тетяна Вікторівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри підприємництва
та економіки підприємства
Університету митної справи та фінансів

Костянтин ЖАДЬКО

Криштан Т В

